

הסוחר והפחח

מתוך "היער הקסום" סיפורי הודו

התווכחו פעם סוחר ופחח מה חשוב יותר - כסף או תבונה.
"לשם מה לך תבונה אם אתה עני כמו עכבר שדה" אמר הסוחר.
"לטיפש הכסף לא יעזור!" ענה לו הפחח.
"איזה שטויות אתה מדבר" אמר הסוחר "הכסף תמיד יציל אדם."
אך הוא לא שכנע את הפחח:
"כסף ללא תבונה לא שווה דבר.
והתבונה תמיד תעזור לאדם!"
"שטויות" כעס הסוחר "זה לא יתכן. אם התבונה שלך תוכיח את עצמה חזקה יותר מהכסף שלי אשלם לך אלף רופיות. ואם הכסף שלי יהיה חזק יותר, תהיה

לעבד שלי לכל החיים. מסכים?"
"מסכים!" ענה הפחח.
"אז בוא, נלך לרג'ה ונספר על ההסכם שלנו כדי שאף אחד מאתנו לא ייסוג אחר כך."
והם הלכו לרג'ה. והרג'ה בחבל הארץ הזה היה איש רע ואכזר. הוא אהב להוציא אנשים להורג בכל הזדמנות ובלי הכל סיבה. אותו יום הוא הספיק כבר לצוות להמית שלושה אנשים. וכששני המתווכחים באו אליו שמח שהגיעו לו קורבנות חדשים. אלא שאז נזכר באבא שלו שאמר לו:
"בני, אף פעם אל תמית יותר משלושה אנשים ביום. אחרת לא יישארו לך בארץ אנשים שידאגו לפילים שלך, שיטפלו בסוסים שלך, שיקטפו את הכותנה שלך

וייקצרו את האורז שלך."

הרג'ה לא רצה להפר את דבריו של אבא
והחליט להתחכם. הוא כתב איגרת,

חתם אותה בשלוש חותמות, נתן לפחח

ולסוחר ואמר להם:

"תביאו את האיגרת למלך של הממלכה

השכנה. כשתחזרו, אשלם לכם עבור

השליחות."

הלכו השניים לממלכה השכנה, מסרו
למלך את האיגרת וחיכו לדעת מה הוא
ישיב. המלך שבר את שלוש החותמות
וקרא את האיגרת בקול:

"שכני המכובד, למען ביטחונך ושלמות
ממלכתך תוציא להורג את שני האנשים
שהביאו לך את האיגרת!"

כשהסוחר שמע מה כתוב באיגרת, נפל
לפני המלך על ברכיו וקרא:

"אדוני הגדול, רחם עלי! קח את כל כספי
ואת כל רכושי, ורק תשאיר לי את חיילי!"
המלך חיילך:

"יש לי מספיק אוצרות ורכוש ואינני זקוק

לאלה שלך. אך חשוב לי לשמור על

ביטחון של ממלכתי. הי שומרים! קראו

לתליין כדי שיוריד את ראשיהם של

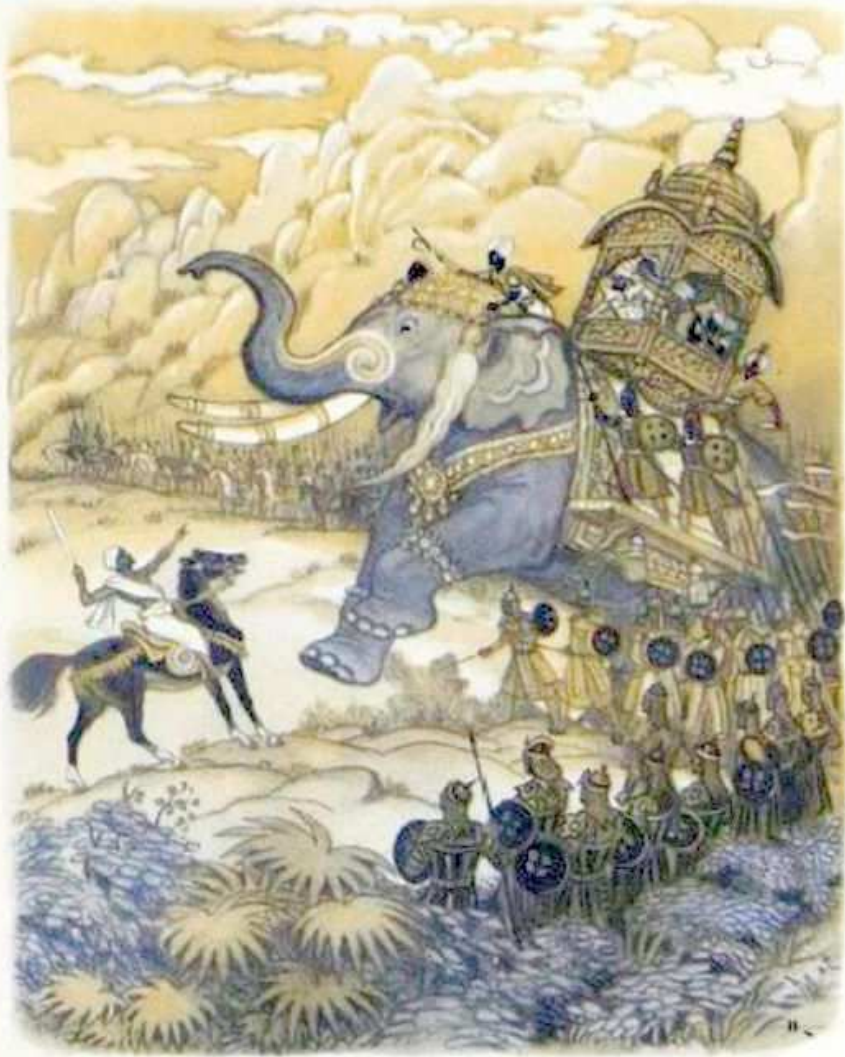
השניים האלה!"

עתידות וניבא לו: 'כל זמן שחיים שני
האנשים האלה, הסוחר והפחח, יתחילו
כאן אסונות כבדים - דבר, בצורת, רעב,
מבול. תתפטר מהאנשים האלה. אבל לא
תוכל להרוג אותם בעצמך, כי מי שינסה
להרוג אותם יביא על ארצו את כל
האסונות - דבר, בצורת, רעב ומבול.
תעשה כך שיהרוג אותם שליט של ארץ
אחרת, ואז האסונות יפגעו בה!'.
המלך שמע זאת והתרגז נורא.
"זאת אומרת שהרג'ה שלכם רצה להרוס
את הממלכה שלי!" קרא "חזרו מיד
ומסרו לרג'ה הזה שתוך שלושה ימים כל
הצבא האמיץ שלי ידרוס את השדות
שלכם ואותו אקח שבי ואתחיל לחרוש בו
את השדות שלי!"
הפחח והסוחר השתחוו לפני המלך

השומרים הקיפו את שני השליחים
והובילו לכיכר העיר. בדרך הסוחר ביקש
מהשומרים:
"אתן לכם את כל כספי אם תשחררו
אותי!"
"אם נשחרר אתך יצווה המלך להוריד
את ראשינו" ענה אחד השומרים "ובלי
ראשים איך נוכל ליהנות מהכסף שלך?"
תוך שעה הופיע בכיכר התליין ובא גם
המלך וכל אנשי החצר. התליין הרים כבר
את חרבו, אך אז הפחח, שעד כה שתק,
התחיל לצחוק בכל רם. התליין מופתע
הוריד את החרב והמלך שאל:
"למה אתה צוחק, איש טיפש?"
"כבוד המלך! תעלול יפה מנסה לעשות
לך הרג'ה שלנו. שמע ואז תבין. לפני
חמישה ימים הופיע לפני הרג'ה מגיד

"לשניכם אוריד את הראש! הי! קראו
לכאן את התליין!"
התליין בא בריצה וחיכה שהרג'ה יגיד לו
את מי להרוג.
הסוחר נפל על ברכיים והתחיל להתחנן:
"אדוני הגדול, רחם עלי. אתן לך שק
שלם של זהב."
אך הרג'ה לא רצה לשמוע ורק זעק:
"הורידו את ראשיהם של שני אלה. הם
מביאים צבא שלם על ארצנו!"
אבל כשהתליין הרים את חרבו הפחח
התחיל לצחוק. צוחק, צוחק ולא יכול
להפסיק. ממש דמעות זולגות מעיניו.
התליין עזב את חרבו ומסתכל עליו
בתמיהה.
"למה אתה צוחק, טיפש?" שואל הרג'ה.
"אני צוחק כי אתה מצווה להרוג אותי"

וחזרו הביתה. בדרך אמר הפחח לסוחר:
"עכשיו ראית מה ערך של הכסף? לולא
התבונה והתחבולה שלי היית נשאר בלי
ראש! תן לי את אלף הרופיות שלך!"
"קודם נחזור הביתה" ענה הסוחר שלא
רצה להיפרד מהכסף "ושם נראה מה
יהיה הלאה."
הם באו לרג'ה ומסרו לו:
"המלך הכריז על מלחמה נגדך. תוך
שלושה ימים החיילים שלו ידרסו את
השדות של ארצנו!"
הרג'ה נבהל ושאל:
"מדוע הוא כועס כל כך עלי?"
והסוחר אמר "הכעס של המלך הוא
באשמתו של הפחח."
והוא סיפר את כל מה ואיך היה.
הרג'ה קפץ מהכס שלו וצעק:

"קודם תהרוג אותי, ואז החיילים שלך
יוכלו לדרוך על אדמתי. כל זמן שאני חי
אף חייל לא יוכל לעבור את הגבול."

ואיך יודע שאני היחידי שיכול לעצור את
החיילים של המלך השכן ולהחזיר את
צבאו הביתה. מסתבר שאתה גורם
לעצמך אסון. לכן אני צוחק.."
"אבדוק את אמיתות של דבריך" אמר
הרג'ה "אך דע לך - אם האויב לא יחזור
מיד לביתו, אצווה לשרוף אתך חי על
מוקד."
"רק תן לי סוס והאויב לא יעז לדרוך על
אדמתך."
"תנו לו סוס!" צוה הרג'ה.
הפחח עלה על הסוס ורכב מול הצבא
של המלך השכן. על הגבול הוא ראה
כבר את החיילים ואת המלך הנוסע
בראשם.
הפחח התקרב אל המלך, נעמד מולו
ואמר:

"עכשיו תן לי את מה שהבטחת."
בלית ברירה נתן לו הסוחר אלף רופיות.
הפחח שם גם אותם בשקית ולפרידה
אמר לסוחר:
"זכור: לטיפש גם זהב לא יעזור והנבון
יצליח לגרש צרות גם בלי זהב."

ואחרי שאמר זאת הוא שלף את חרבו
וחיכה מה יענה המלך. והמלך נזכר:
"הרי אם אהרוג אותו, תתמלא הנבואה
של מגיד העתידות. על ארצי ייפול רעב,
בצורת, דבר." הוא שקל רגע אך מיד
קרא:
"אז טוב! מוטב שהרג'ה שלך יהרוג אתך.
אני לא רוצה להיות אויב לעצמי."
והוא החזיר את החיילים שלו וחזר
בעצמו הביתה.
הפחח חזר לרג'ה ואמר:
"מילאתי מה שהבטחתי. אף אחד לא
יפגע עכשיו בנסיכות שלך."
הרג'ה המרוצה ציווה לתת לפחח אלף
רופיות.
הפחח שם את הכספים בשקית ואז פנה
לסוחר: